

Procedure schorsing en verwijdering leerlingen

Inleiding

In het Voortgezet Onderwijs is het schorsen en verwijderen van een leerling wettelijk geregeld.

Schorsing houdt in dat een leerling tijdelijk geen toegang heeft tot de lessen op de school waar hij is ingeschreven. Een schorsing duurt - volgens de regels van de wet op het Voortgezet Onderwijs 2020 (hierna WVO 2020) - maximaal één week. Artikel 8.14 van de WVO 2020 schrijft de procedure bij schorsing van leerlingen voor. De wet kent bij schorsing overigens geen bezwaarmogelijkheid.

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de leerling en diens ouders als voor de school. Het is daarom van groot belang dat voorafgaand aan het besluit tot verwijdering een zorgvuldige belangenafweging wordt gemaakt. Het gaat om de afweging tussen het belang van de leerling om op school te blijven en het belang van de school bij verwijdering van de leerling.

Een leerling verwijderen van een school is een uiterste maatregel die door de wetgever aan strikte voorwaarden is gebonden. In het voortgezet onderwijs is het verwijderen van een leerling wettelijk geregeld. Deze procedure van verwijderen staat beschreven in artikel 8.15 WVO 2020.

Schorsing

Schorsing vindt plaats op basis van artikel 8.14 WVO 2020. Onder schorsing wordt verstaan dat het een leerling niet is toegestaan het reguliere onderwijsprogramma te volgen.

Geschorste, leerplichtige jongeren zijn ontheven van de verplichting tot geregeld schoolbezoek (artikel 11, onderdeel c van de Leerplichtwet 1969). In de praktijk zal een school vaak een korte lesontzegging toepassen als disciplinaire maatregel voordat er officieel geschorst wordt. De leerling blijft dan op school en blijft onder begeleiding verder werken aan de lesstof. Als een leerling meer dan één dag de les wordt ontzegd of elders wordt opgevangen, buiten de school, geldt dit als een schorsing.

Dat geschorste, leerplichtige jongeren zijn ontheven van de verplichting tot geregeld schoolbezoek betekent niet dat de school ook is ontheven van de verplichting om de betreffende leerling 'onderwijs' aan te bieden. De school behoudt haar zorgplicht jegens de leerling. De leerling wordt tijdens de schorsingsperiode binnen of buiten de school aan het werk gezet.

Een schorsing kan meerdere malen voor dezelfde leerlingen worden toegepast indien er sprake is van een nieuw incident.

Bij schorsing zijn de volgende stappen van belang:

1. De school heeft vanuit haar pedagogische opdracht de taak eerst 'gewone' disciplinaire maatregelen in te zetten bij incidenten, reflectie bij leerlingen te

stimuleren en een verandering van gedrag te bereiken, al of niet met herstelgesprekken of herstelopdrachten.

2. De rector of schooldirecteur kan een leerling namens het bevoegd gezag (het bestuur) schriftelijk, met opgave van redenen voor een periode van maximaal één week schorsen. Het bevoegd gezag moet hierover geïnformeerd worden.

3. De rector of schooldirecteur is, nadat hij daarover advies heeft ingewonnen bij de teamleider degene die beslist voor hoeveel dagen de leerling geschorst wordt. Een leerling kan door de rector of schooldirecteur, nadat de teamleider de leerling voor schorsing heeft voorgedragen, de toegang tot bepaalde of tot alle lessen worden ontzegd. De leerling dient daarna weer toegelaten te worden. De rector of schooldirecteur kan een teamleider mandateren om punt 3 namens haar/hem te doen.

4. De rector of schooldirecteur – of de gemandateerde teamleider - nodigt ouders en leerling uit voor een gesprek, waarin de leerling wordt gehoord en na een belangenafweging het besluit tot schorsing wordt medegedeeld. Dit besluit wordt schriftelijk bevestigd aan de leerling en zijn ouders (als de leerling nog geen 18 jaar is). Zij/hij doet dit met onderbouwing van het besluit tot schorsing en informeert de leerling en zijn ouders over de duur van de schorsing, de wijze waarop vervangend onderwijs wordt aangeboden en de verdere procedure. De rector of schooldirecteur kan een teamleider mandateren om punt 4 namens haar/hem te doen.

5. De rector of schooldirecteur dient de Inspectie en de leerplichtambtenaar van een schorsing voor een periode van langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis te stellen. Bij de melding via het internet schooldossier is het aan te raden om de Inspectie kopieën van correspondentie betreffende de schorsing toe te sturen. De rector of schooldirecteur kan een teamleider mandateren om punt 5 namens haar/hem te doen.

6. De teamleider draagt zorg voor of ziet toe op zorgvuldige en complete vastlegging van de relevante gespreksverslagen en schriftelijke communicatie in het leerling dossier.

7. Het zorgteam en de teamleider bespreken de leerling in het zorgoverleg en beoordelen welke ondersteuning de leerling nodig heeft om herhaling van het gedrag te voorkomen.

8. Er vindt een gesprek plaats tussen de teamleider, de mentor en de leerling en zijn ouders. Het gesprek heeft tot doel om de zeer ernstige waarschuwing te benadrukken en afspraken te maken over het vervolgtraject. De afspraken worden schriftelijk bevestigd.

9. Wanneer de leerling ondanks eerdere gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbetert, kan de school afhankelijk van de overige omstandigheden tot verwijdering overgaan. Een licht vergrijp kan door herhaling uitgroeien tot ernstig wangedrag dat ook, bij herhaald wangedrag, kan leiden tot definitieve verwijdering. Bij zeer ernstig wangedrag kan direct overgegaan worden tot verwijdering.

3. Verwijdering

Er zijn twee redenen om tot verwijdering van een leerling te besluiten:

- De school kan niet aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling voldoen;
- Ernstig wangedrag van de leerling of de ouders.

3.1. Zorgbehoefte

Om de beslissingsruimte van de school te bepalen, is het van belang om vast te stellen of de leerling aangewezen is op het voortgezet onderwijs of het speciaal voortgezet onderwijs.

Het is mogelijk dat een leerling een dermate complexe hulpvraag heeft, dat plaatsing op het voortgezet speciaal onderwijs de beste oplossing is. De school stelt daarvoor een aanvraag op voor een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV).

Deze aanvraag wordt besproken met en ondertekend door de ouders. De TLV aanvraag wordt ingediend bij het regionaal Samenwerkingsverband Qinas. Alleen met een TLV is de leerling toelaatbaar tot het voortgezet speciaal onderwijs.

De reguliere VO-school is in een dergelijk geval niet verplicht de leerling op de school te handhaven. De school zal dan wel voldoende moeten motiveren waarom zij de vereiste zorg niet kan bieden. In dat geval kan een verwijderingsprocedure gestart worden. De ouders kunnen de verwijdering aanvechten.

Indien een leerling formeel wel thuishoort in het regulier onderwijs, maar de school van mening is dat zij niet de vereiste begeleiding kan bieden, kan ook een verwijderingsprocedure gestart worden.

3.2. Ernstig wangedrag

Van wangedrag kan in een uiteenlopende situaties sprake zijn. Voorbeelden hiervan zijn (maar niet uitputtend): herhaaldelijk schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, diefstal, vernieling, agressief gedrag, bedreiging en ernstige intimidatie, vandalisme dan wel seksuele intimidatie. Verwijdering is in dit geval een sanctie.

Ook wangedrag van ouders, zoals (herhaalde) intimidatie van personeelsleden, kan een reden zijn om de leerling te verwijderen. Of de school tot verwijdering kan overgaan, hangt van de omstandigheden af. Het wangedrag moet in elk geval ernstig genoeg zijn om een verwijderingsbesluit te kunnen rechtvaardigen.

Procedureel gezien is het volgende van belang:

- Er zijn gedragsregels in schoolgids en leerlingen statuut die aangeven hoe de school met wangedrag omgaat en wanneer de grens tot verwijdering is bereikt;
- Eerdere (lichtere) maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, en naar aanleiding daarvan gedragsafspraken);
- In alle gevallen is het de directeur-bestuurder die de beslissing tot verwijdering neemt;
- Beroep is mogelijk bij het bevoegd gezag.

Bij wetsovertredingen zal in de regel, door een lid van het managementteam van de school aangifte bij de politie worden gedaan.

Een verwijdering in afwijking van het schoolbeleid is niet onmogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

4. Procedure verwijdering

In het voortgezet onderwijs is het verwijderen van een leerling wettelijk geregeld. Deze procedure van verwijderen staat beschreven in artikel 8.15 van de WVO 2020.

Het verwijderen van een leerplichtige leerling van een school voor voortgezet onderwijs is uitsluitend mogelijk wanneer een andere school of instelling bereid is deze leerling toe te laten. Een leerling die niet meer onder de leerplichtwet valt, kan wel na zorgvuldige afweging worden verwijderd zonder dat er een andere school of instelling is gevonden.

Het besluit tot verwijdering wordt niet eerder genomen dan na overleg met het bevoegd gezag, de inspecteur, de leerplichtambtenaar en desgewenst met andere deskundigen. Een school of instelling heeft te allen tijde de plicht om voldoende onderwijs aan te bieden aan de leerlingen.

Verder wordt opgemerkt dat bij het nemen van maatregelen het heel belangrijk is dat uit het besluit blijkt dat een belangenafweging heeft plaatsgevonden. Het gaat erom dat er wordt aangegeven waarom het belang van de school om de leerling te verwijderen groter is dan het belang van de leerling om niet van school te worden gestuurd.

Als verwijdering van een leerling wordt overwogen, zijn de volgende stappen procedureel van belang:

1. De teamleider draagt de leerling bij de rector of schooldirecteur voor, voor definitieve verwijdering. De rector of schooldirecteur neemt contact op met de directeur-bestuurder. Hij neemt het uiteindelijke besluit voor verwijdering.
2. De teamleider, rector of schooldirecteur en de directeur-bestuurder zorgen samen voor zorgvuldige en complete documentatie van het verwijderingstraject.
3. De rector of schooldirecteur vraagt het bevoegd gezag om toestemming. Wanneer de directeur-bestuurder voornemens is om een leerling te verwijderen deelt hij dit voornemen schriftelijk mee aan de leerling en zijn ouders (als de leerling nog geen 18 jaar is). In dit voornemen staat de aanleiding voor het voornemen beschreven en de belangenafweging. Ook wordt de leerling met ouders uitgenodigd om hun zienswijze kenbaar te maken.
4. Bij een voornemen tot verwijdering volgt altijd overleg met de Inspectie van het Onderwijs en indien het een leerplichtige leerling betreft, de leerplichtambtenaar.
5. De directeur-bestuurder en de rector of schooldirecteur nodigen de leerling en zijn ouders (als de leerling nog geen 18 jaar is) uit voor een gesprek waarin de

leerling en ouders gehoord worden en zij hun zienswijze op het voornemen tot verwijdering kunnen geven. De leerling/ouders mogen dit ook schriftelijk doen wanneer zij hier de voorkeur aan geven. De uitkomsten van het gesprek worden vastgelegd in een verslag.

6. Indien het gesprek met de leerling/ouders geen aanleiding vormt om van het voornemen tot verwijdering af te zien, bericht de directeur-bestuurder schriftelijk en onderbouwd aan de leerling en de ouders (als de leerling nog geen 18 jaar is) het definitieve besluit tot verwijdering. Mocht het gesprek wel aanleiding hebben gegeven om af te zien van het voornemen dan worden leerling en ouders hier uiteraard ook over bericht.

7. Na het voornemen tot verwijdering moet de school actief op zoek naar een andere school die bereid is de leerling toe te laten. Dit betekent dat de school toelating elders moet bewerkstelligen. Dit geldt ook als de leerling een bepaalde ondersteuningsbehoefte heeft.

8. Indien een andere school of instelling bereid is gevonden de leerling toe te laten, kan de rector of schooldirecteur definitief tot verwijdering overgaan. De rector of schooldirecteur deelt het besluit tot definitieve verwijdering namens het bevoegd gezag schriftelijk, aangetekend aan de leerling en zijn ouders (als de leerling nog geen 18 jaar is) mee. In de brief wordt gemotiveerd aangegeven waarom het belang van de school bij verwijdering uiteindelijk zwaarder heeft gewogen dan het belang van de leerling om op de school te blijven.

9. De rector of schooldirecteur dient ook de Inspectie en de leerplichtambtenaar van een definitieve verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen in kennis te stellen.

10. De leerling en zijn ouders kunnen na een definitief besluit bezwaar maken in de vorm van een bezwaarschrift, binnen zes weken, na dagtekening van de onder punt genoemde brief in te dienen bij de het bevoegd gezag. Zij kunnen er ook voor kiezen zich te wenden tot de geschillencommissie passend onderwijs (GPO). Wanneer er zowel bezwaar wordt gemaakt als een verzoek wordt ingediend bij GPO wordt de beslissing op bezwaar opgeschort tot er een uitspraak is van GPO.

11. Het bevoegd gezag beslist, na de leerling/ ouders te hebben gehoord en kennis te hebben genomen van de op de besluiten betrekking hebbende adviezen of rapporten, binnen vier weken op het bezwaarschrift.

12. Het indienen van een bezwaarschrift betekent niet dat het besluit om de leerling te verwijderen niet mag worden uitgevoerd. Het bezwaarschrift heeft geen schorsende werking.

13. Omdat de leerling/ouders kunnen besluiten rechtsmiddelen in te zetten (in de vorm van bezwaar, de gang naar GPO of naar de burgerlijke rechter) is het belangrijk alles schriftelijk vast te leggen en alles te bewaren. Het is van belang wanneer men een schorsing of verwijdering in gang zet, alle stappen te noteren in het dossier van leerling.

Bijlage: WVO 2020

Artikel 8.14. Schorsing

1. Het bevoegd gezag kan een leerling voor ten hoogste een week schorsen.
2. Het bevoegd gezag maakt de beslissing tot schorsing schriftelijk en voorzien van een deugdelijke motivering aan de leerling bekend. Indien de leerling jonger dan 18 jaar is, maakt het bevoegd gezag de beslissing ook aan de ouders schriftelijk bekend.
3. Het bevoegd gezag meldt een schorsing voor langer dan één dag schriftelijk en voorzien van een deugdelijke motivering aan de inspectie.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het schorsen van leerlingen.

Artikel 8.15. Verwijdering

1. Het bevoegd gezag kan een leerling van school verwijderen.
2. Het bevoegd gezag verwijdert een leerling op wie de LPW of LPW BES van toepassing is pas definitief van de school nadat het bevoegd gezag ervoor heeft gezorgd dat het bevoegd gezag van een andere school, een school voor voortgezet speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de LPW of een instelling als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de LPW BES bereid is de leerling toe te laten.
3. Voordat het bevoegd gezag een leerling op wie de LPW of LPW BES van toepassing is definitief van school verwijdert, overlegt het met de inspectie. Ten tijde van dit overleg kan de leerling worden geschorst. In het overleg wordt ook nagegaan op welke manier de betrokken leerling onderwijs kan volgen.
4. Het bevoegd gezag stelt de inspectie schriftelijk en gemotiveerd in kennis van een definitieve verwijdering.
5. Het bevoegd gezag van een bijzondere school maakt de beslissing tot verwijdering van een leerling schriftelijk en voorzien van een deugdelijke motivering aan de leerling bekend. Indien de leerling jonger dan 18 jaar is, maakt het bevoegd gezag de beslissing ook aan de ouders schriftelijk bekend.
6. Binnen zes weken na de bekendmaking kunnen de ouders bij het bevoegd gezag van een bijzondere school bezwaar maken tegen een beslissing tot verwijdering van een leerling.
7. Op een bezwaarschrift tegen een beslissing over verwijdering van een leerling, beslist het bevoegd gezag, voor zover het een openbare school

betreft in afwijking van artikel 7:10 Awb, binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Voorafgaand daaraan wordt de leerling in de gelegenheid gesteld te worden gehoord en kennis te nemen van de adviezen en rapporten over die beslissing. Is de leerling jonger dan achttien jaar, dan komen deze rechten ook toe aan diens ouders.

8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het verwijderen van leerlingen.